

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta
dan praznik, dan poprej.Dopisi naj se izvolijo fran-
kovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje
po 20 vinarjev od garmond-
vrste za vsakokrat.

Leto XXI.

V Celovcu, 13. marca 1902.

Štev. 11.

Uradniki-agitatorji.

Več let sem že opazamo, da se politične agitacije tudi c. kr. uradniki vedno strastneje udeležujejo. Ne vsi sicer, ali zlasti mlajši med njimi navadno in večinoma. Tudi uradnik ima pravico javiti politično svoje mišljenje, pravijo, in tudi njim se baje ne sme jemati pravica, svobodno zastopati eno ali drugo stranko. Kako čudno je bilo videti, ko je nek c. kr. sodnijski svetovalec hodil po nemško-radikalnih shodih govorit! Zdaj vzemimo slučaj, da pride politični prepir pred takega sodnika v razsodbo! Ali ko so v Velikovem politični c. kr. davkarski uradniki zasmehevali ljudstvo, plačujoče odkupnino kolektur, do bo s tem plačilom „lažje v nebesa prišlo“! Kakšna prikazen so naši c. kr. uradniki, poveljujoči Bismarka in prepevajoči pesem „Wacht am Rhein“! In vendar so le-ti možje prisegli cesarju, biti mu zvesti; prisegli so svoj posel opravljati vestno. Stvar je daleč zašla! Zakaj je pa povzdignil sam ministerski predsednik svoj glas v državnem zboru rekoč:

„Uradniki morajo po postavah služiti državi in koristi ljudstva; vsaki pravici, ki tej dolžnosti nasprotuje, so se odpovedali v trenutku svoje prisege, odpovedali so se tudi agresivnim pojavom političnega svojega mišljenja. Za javno življenje, za ugled c. kr. uradov in za lastno čast uradnikov bi bilo najboljšo, ko bi mislili na svoje dolžnosti in na nič drugega. Država bi hodila kakor poprej svojo pot, akoravno bi se uradniki ne bavili s politiko. Zlasti narodno vprašanje bi se veliko lažje poravnalo. Če pa že uradnik mora svoje politično mnenje imeti — to rečem glasno, da se po tem naj ravnajo vsi uradniki — tega mnenja nikdar ne sme kazati v uradu, in nikdar ne sme agitatorično nastopati v zasebnem (privatnem) življenju. V narodnih in političnih zadevah morajo biti nepristranski ne le ministri, marveč vsi uradniki do zadnjega praktika.“

To so vrle besede — le da je Dunaj daleč! Kako potrebne so zlasti na Koroškem, nam kažejo mnogotere skušnje! Upamo, da si jih bo zapomnil tudi — baron Mac-Nevin! — Da bodo uradniki-agitatorji agitovali morebiti malo bolj previdno, kakor do zdaj, je verjetno; nepristranski in pravični bodo pa le potem in bodo le tisti, ki imajo kaj

verskega in avstrijskega prepričanja. Vsekako bodo vsi narodi ministerskemu predsedniku za to izjavo hvaležni. Ne da bi uradnik ne smel se baviti s politiko: Saj mora tudi duhovnik podpirati krščansko politiko; tako so uradniki prisegli služiti Avstriji in njenim narodom, zato so dolžni delati avstrijsko politiko! Kdor pa je Avstriji in njenemu cesarju prisegel biti zvest, a dela na to, da bi se Avstrija podrla, zasluži, da bi se obesil na najvišje vislice.

„Učiteljski dom.“

Deželna vlada je pravila društva: „Učiteljski dom“ v Celovcu odobrila in v sredo dné 5. marca se je sešlo večje število rodoljubov, da se društvo sestavi in voli prvi odbor. Z velikim zadoščenjem in veseljem poročamo, da so se dali v društveni odbor voliti gospodje, ki nam dajo upati, da bo društvo krepko delovalo in da bo častno zastopano na zunaj.

Voljeni so bili: kot načelnik g. c. kr. profesor J. Apih; načelnika namestnik g. Vidović; blagajnik g. c. kr. profesor J. Scheinigg; zapisnikar g. vikar V. Podgorc. Odborniki so: g. župnik Št. Bayer, g. nadučitelj J. Eller, g. deželni poslanec Fr. Grafenauer, g. c. kr. nadštabni zdravnik dr. Val. Janežič, g. tajnik Jos. Rozman, g. c. kr. notar Ant. Svetina, g. komendator V. Šumah, g. c. kr. profesor J. Wank.

Društvo bo takoj pričelo delovati. Sestavil se bo najpopred opravičnik, razposlale prošnje do naših posojilnic, poizvedovalo se bo po zmožnih fantih, ki bi bili sposobni za pripravnico, poskrbelo se bo, da se do jeseni pripravi malo zavetišče za mladino, ki naj vzraste v verskem in domoljubnem duhu. Upamo, da se vsi rodoljubi zavzamejo za to podjetje. Sredstev nam ne manjka, če bomo le znali male moči našega naroda dobro porabiti. Ne mislimo: vse ne pomaga nič; predelati se mora krivični sistem, da ne bo več toliko pritiska na učitelje, in možje bodo drugačni. Da, res je tako, a kdo bo predelal sistem, če ne krščanska narodna stranka? Če bomo čakali dné, da nam bodo mogotei, v katerih rokah je sedaj usoda šolstva, in naučno ministerstvo prineslo vse, kar želimo, brez odločnega dela na naši strani, potem ne bomo pričakali ničesar. Gotovo pa se bo šolstvo razvilo v

pravem duhu, če bodo zastopniki šole, učitelji, v kolikor mogoče, se navzeli dobrega mišljenja.

Ne dá se tajiti, da se do zdaj od krščanske narodne stranke ni dosti storilo za mladino, ki se hoče posvetiti učiteljskemu stanu. Podpirali so se že posamni dijaki, a kaj tako podpiranje izdaja vemo. Podpore se morajo bolj organizovati in urediti, da se od njih mladina navzame hvaležnosti do tistih, ki so dotično podporo dali. In to naj doseže naše novo društvo. Zato rojaki, marljivo in z vsemi močmi ga podpirajte!

Dopisi.

Celovec. (Izvanredni občni zbor I. koroškega tamburaškega društva „Bisernica“.) Dne 2. sušca imela je „Bisernica“ v gostilni g. Ogrisa svoj izvanredni občni zbor. Ker je bilo vreme ta dan jako prijetno in za sprehod izredno vablivo, bila je udeležba od strani članov društva bolj pičila in vsled tega se je zborovanje pričelo še le ob 1/2 9. uri zvečer. Ko so tamburaši zasvirali en komad („Banovac“), je otvoril dosedanji predsednik, ki, žal, odhaja iz Celovca, g. Pažmeta zborovanje s prisrčnim pozdravom udov in od udov vpeljanih gostov. Nato se je vršila dopolnilna volitev in so bili soglasno izvoljeni g. Pavel pl. Nežič za predsednika, g. Lad. Ciglencički za podpredsednika in za odbornika g. M. Jakhel. Za tem so sledili govori. V prvem je dosedanji predsednik g. Pažmeta polagal na srce novoizvoljenim dolžnost društva ter jih pozivljaj, da vstrajajo in vestno delujejo v prosep taistega. Drugi govornik se je z lepimi besedami zahvaljeval dosedanjemu predsedniku za njega obilni trud in delovanje, ter ga stavljal v izgled novoizvoljenim odbornikom, obžalovaje, da ga je usoda tako naglo iztrgala iz sredine mladega društva. Ker ni bilo nobenega drugega predloga več na dnevnem redu, zaključil je predsednik zborovanje. Zdej se sledila jako zanimiva prosta zabava, pri koji so udarjali tamburaši komad za komadom, a tudi domači pevci so pomagali razveseljevati nas do pozne ure. Razšli smo se s srčno željo, da se kmalu zopet vidimo. — Slavna hranilnica in posojilnica za St. Lenart pri sedmih studencih darovala je po sklepu občnega zbora iz čistega dobička društvu „Bisernica“ lepo svoto 15 kron v podporo, za kar se jej odbor na

PODLISTEK.

Sličice iz katoliških misijonov.

(Priredil Svečan.)

III. Poganske šege in navade.

O šegah in navadah divjega plemena Pahui-nov v srednji Afriki piše misijonar o. Anton Reeb: Žalostna je usoda poganske ženske. Poganstvo jo je ponižalo na sužnjo možev. Niti v družinskem niti v verskem življenju nima nobenih pravic, ima le dolžnosti. Od mladih nog do najvišje starosti je pokorna sužnja svojega moža. Žena mora opravljati najtežja dela. Nosi najtežja bremena med tem, ko njen gospod soprog zraven nje koraka s puško na rami. Žena skrbi za otroke, mora skrbeti za revno kuhinjo, obdeluje polje, nabira drva, prinaša vodo in nobenemu ne pride na misel, da bi ji pomagal. V očeh moža je delo nečastno in poniževalno. Njegovo delo obstoji v tem, da hodi k občinskim sejam ali na lov.

Niti v zadevi možitve nima žena kaj odločevati; nihče je ne vpraša, ali se hoče omožiti ali ne. Proda se navadno temu, kdor za njo največ ponuja. Zakon se sklone in razveže kakor ugaja možu. Še tako majhen vzrok zadošča, da se zakon razveže. Ustanoviti družino v krščanskem smislu je ena izmed najtežavnejših ovir, ki misijonarjem dela napotje. A navzlic temu katoliški misijon vsak dan uspeva in napreduje, četudi počasi. Tamošnje ljudstvo je preveč divje, ne more torej v kratkem času postati krščansko ter zapustiti svoje surove

šege in navade. V dokaz njegovega divjstva ta-le dva izgleda:

V neki vasi je imela mlada žena lepega fantička. Ali kaj se je zgodilo? Njena hudobna nevoščljiva sosedinja jo je pregovorila, da bi otroka ubila. Žena je ubogala, mrliča spekla in obe ženski sta pečenko snedli. Seveda je ženi obljubila, da jo tudi skoraj povabi na enako pojedino. Na srečo je prišla stvar na dan. Ženi sta priznali svoj zločin in kot kazen sta morali občini plačati toliko denarja, kolikor je bil vreden umorjen otrok. To je bilo vse.

Pred nekim časom se je oddaljil eden izmed naših mladih kristjanov iz misijona, da bi v najbližji naselbini nakupil kaučuka. Tam pa so ga divjaki zgrabili ter ga hoteli ubiti. Revez je milo prosil usmiljenja, a zaman; moral je umreti. Prosil je torej, da bi ga vsaj ustrelili. Tej prošnji se je ustreglo in v nekoliko trenutkih je bil revež mrtev. Potem so divjaki iztrgali srce iz telesa ter z rožnim vencem in škapulirjem vred obesili na drevo v strah našim kristjanom.

A s pomočjo božjo — dostavlja misijonar — in s pripomočki naših prijateljev v Evropi ne prenehamo dobro seme sejati in Bog bo dal, da pride tudi žetev. Upamo, da bo bogata.

IV. Lev.

V srednji Afriki, na jezeru Sanganyika, deluje misijonar iz reda „Belih Očetov“, o. Daull. V teh krajih je kralj živalij, lev, doma, in večkrat s svojo navzočnostjo spravlja v nevarnost tudi misijonsko postajo. Vsako leto uniči ta grozna zver nekoliko človeških življenj. O takem slučaju pripo-

veduje zgoraj omenjeni misijonar in slika žalostni dogodek tako-le:

„Kedarkoli se je v stari zavezi kralj David vračal kot zmagovalc iz vojske zoper Filistejce, so mu prišle nasproti žene in dekleta poječ in plesoč, da bi njegovo zmago oslavile. Isto nalogo so opravljale žene rodú Vafipamanov, ki so proslavljale svoje može in brate, kedarkoli so kot zmagovalci v boju zoper sosedna plemena prišli domov. Od tistega časa pa, odkar je naselbinska vlada vse take boje prepovedala, je tudi za naše Vafipamane junaška viteška doba pri kraju. Edini njih sovražniki so sedaj levi. In to so v resnici sovražniki, katerih se vsak boji. Kedarkoli se takšen „kralj puščave“ pri naselbini ali misijonski postaji pokaže, prestraši vso okolico. Evo eden takšen slučaj!

Poglavitno delo naših zamorcev je obdelovanje njiv in ob enem čuvanje osezanih njiv. Po dnevu in po noči je treba vrtove in polje braniti zoper divje svinje, opice in druge škodljive živali.

Neka starka je nekoč čuvala svoje polje in celo noč je prebdela. Zjutraj, ko je jelo svitati, hotela si je prižgati pipo, da bi spanje pregnala. Toda to je bila njena nesreča. Ko je stopila s svoje na drevesu obešene postelje, bila je na enkrat revica v krempljih močnega leva. Na njeno žalostno klicanje je prihitelo nekoliko oboroženih zamorcev, toda bilo je prepozno. Lev je sicer izpustil svoj plen in izginil v bližnji hosti, a starka je kmalu umrla; lev ji je bil odgriznil nogo. Zamorci so prisegali, da se nad levom maščujejo. Obsodili so ga k smrti in bilo je sklenjeno, da naj se zastrupi. Lev se je namreč, pri svoji pojedini moten, vračal po nekotkem času zopet na mesto,

tem mestu najtopleje zahvaljuje. Bog jej povrni stotero to dobro delo. — Živele naslednice!

Pokrče. (Pogreb.) Umrl je po kratki in zelo mučni bolezn občeznani občinski sluga, naš nepozabni Jurij Lampreht, takozvani „Sorsč“. Svojo službo je opravljal jako natančno in zvesto blizo 17 let. Bil je tudi mrtvaški ogleda, ud požarne brambe, ter vseskozi jako postrežljiv in vedno vesel; rad je imel nedolžno igro, petje in burke. Zelo občutljiva bode njega izguba za ženo z dvema neoskrbljenima otrokoma. Bog jo tolaži! V drugi vrsti pa bo manjkal našemu županu, kateremu je, zlasti ob času volitev, bil več kot desna roka. V takih priložnostih ni štedil s svojimi — nemškimi nazori, ter je največ pripomogel, da je občinsko vodstvo prišlo v sedanje roke. A zraven tega je znal z vsakterim tako občevati, da lahko rečemo, da ni imel nobenega osebnega nasprotnika. Kako občeznani in priljubljen je bil vsem, je pokazalo mnogobrojno število ljudstva pri pogrebu dne 2. t. m. popoldne, in marsikatero oko si videl se solziti, ko je g. župnik Bayer govoril jako ginljivo in resnobno nagrobno. V okinčani krsti so ga nesli in pokopali požarni brambovci, z njimi godci, kar se zdaj v postnem času sevé ni dobro ujemale, posebno, ker so namesto žalostinke mu igrali valček in koračnico. Lahka mu zemljica! —č.

Timenica. († Župnik Josip Pogačnik.) V sredo dne 5. sušca je umrl po daljšem težkem bolehanju v bolnišnici usmiljenih bratov v Št. Vidu ob glini naš č. g. župnik Jos. Pogačnik. Truplo pokojnega gospoda so prepeljali dne 7. t. m. semkaj in je ob obilni udeležbi ljudstva in duhovnikov položili tukaj med njegovimi farani k zadnjemu počitku. Porodil se je pokojnik dne 4. sušca 1844 v Breznici na Gorenjskem, v mašnika je bil posvečen dne 14. julija 1872. Dolgo let je služboval za župnika v Kotljah, na zadnje pa pri nas. N. p. v. m.!

Tinje. (Naša posojilnica) je imela v svojem 12. upravnem letu 42.529 kron prometa. Udov šeje 146, ki imajo 44 glavnih in 102 upravna deleža. Stanje posojil je 47.468 kron, hranilnih vlog 49.080 kron. Čistega dobička je imela posojilnica 336 kron, rezervni zaklad je narastel na 2073 kron. Posojilnica je ud zveze slovenskih posojilnic v Celju, ki je imela zadnjo revizijo dne 14. svečana 1901.

Velikovec. (Zahvala.) Č. g. Volbenk Serajnik, kaplan v Tinjah, je naši „Narodni šoli“ podaril šestero lepo nabasanih ptic, katere je on kot priznani spretni lovec sam ustrelil, namreč: zeleno žolno, divjo raco, velikega rjavega srakopera, šogo, krasnega 62 cm dolgega fasana in zelo lepo 66 cm visoko čaplo. Podpisano vodstvo se blagodušnemu gospodu za ta dragoceni dar najpriskrnejšje zahvaljuje. Bog plati!

Vodstvo „Narodne šole“.

Št. Štefan pri Velikovcu. (Imamo zopet župnika). Žalostni pač smo bili, ko je nas lani v jeseni č. g. župnik Vaclav Čech po samo dveletnem bivanju med nami zapustil. Bali smo se, da bomo morda več let zopet brez lastnega dušnega pastirja. Spominjajoč se pa besed Kristusovih: „prosite in bote prejeli, trkajte in se bode vam odprlo“, šli so štirje naših mož z g. županom Jerhom na čelu pogumno k mil. g. knezoškofu v Celovec in so presvetlemu potožili naše gorje. Veliko je bilo veselje vseh naših faranov, ko smo

izvedeli, da je naša prošnja uslišana. Slovesno so peli zvonovi in mogočno je odmeval topičev grom iz bližnje skale, ko se je na tretjo postno nedeljo popoldne veličastni spreved pomikal iz župnišča do cerkve. Na ta dan je prihitel v. g. dekan J. Wieser iz Velikoveca, da bi nam predstavil novega župnika, č. g. Karola Hrabo, ki je zdaj že tri mesece našo faro kot provizor oskrboval. Pred župniščem je č. g. župnika belo oblečena učenka Lizika Muhar z iskrenim, jako sočutno in pogumno govorjenim nagovorom v imenu faranov pozdravila in mu izročila krasen šopek cvetlic. V cerkvi nam je č. g. dekan predstavil novega g. župnika in v iskrenih besedah razlagal dolžnosti vernikov do svojega dušnega pastirja. Dal ljubi Bog, da bi novi naš g. župnik prav dolga leta med nami pastiroval!

Prevalje. (Naša dvojezična šola, njen učitelj in njegovo postopanje proti kmetom.) Kakor znano, imamo zraven šestrzredne čisto nemške šole tudi enorazredno dvojezično šolo. Ta je osnovana ravno tako samostojno, kakor vsaka druga enorazrednica v kaki gorski vasi. V to šolo hodijo otroci slovenskih starišev. Sploh je navada, da nekateri naših rodoljubov pošljejo prvo in tudi še drugo leto svoje otroke v to enorazrednico, da se tu bolj slovenski naučijo, potem jih pa pošljejo v nemško šestrzrednico. Zakaj pa ne delajo vsi kmeti tako? In zakaj svojih otrok ne pustijo več let v dvojezični šoli? Zakaj jih rajši dajejo v nemško šolo? Ali ni boljše, da se otroci najprej dobro slovenski naučijo, potem še le nemški? — To so vam vprašanja, na katera vam lahko vsak rodoljub v naši fari odgovori: In odgovor je trd, hud, a resničen: Učitelj slovenske šole ni tak, kakoršen bi moral biti! Pri njem se otroci premalo naučijo! Slovenski pa (čujte!) znajo otroci bolj in lepše kakor on — učitelj! Zaradi take slovensčine je prišla slovenska šola ob svoj glas in tako je prišlo, da stariši svojih otrok ne pošiljajo radi v to šolo. Ker jih morajo v šolo pošiljati, jih pošiljajo v nemško šolo; in tako bo celi mlajši zarod in je deloma že — nemšk. Kaj čuda, ko se čuje v ti šoli tista bogsejeusmilimešanica, katero slišimo na cesti od Grabštanja pa do Celovca. No, za to učitelj te šole morda ni do cela odgovoren, ter mu zaradi tega ne smemo in nočemo metati kamenja pred noge. A nekaj drugega je, kar treba pibiti. Naši kmetje so namreč vsi ogorčeni ter ne morejo razumeti, zakaj je tudi učitelj dvojezične šole potegnil pri volitvi tako strastno zoper našo katoliško in slovensko stvar. Naši šoli pa želimo kmalu boljših časov in lepšega razvitka!

Št. Jakob v Rožu. (Pokažite nam kje drugje kaj takega!) Ko sem zapisoval ude družbe sv. Mohorja, pride tudi neka kmetica in pravi: „Prosim, tudi nas vpišite v Mohorjevo družbo. Dekle, saj jo poznate, ki hodi v drugo šolo, ne dá miru! Naprej in naprej kar bere, da jej že knjig zmanjkuje. To pa je deklica, ki letos hodi še le drugo leto v šolo. Ako rada prebira, je to dokaz, da to, kar bere, tudi razume — šola pa, ki ima takšne uspehe, pač ne more biti tako slaba, kakor trdijo njeni nasprotniki.“

Dholica. (Pijancev polom v — cerkvi.) Ko nam je tretjo postno nedeljo naš preč. g. župnik v krščanskem nauku govoril o sv. veri, je začel

je vino zdrava pijača — vsaj za morske prašičke. Morski prašički, ki so dobivali vino, so bili zdravjši, boljše so rastle, bili so težji in so živeli dalje, nego tisti, ki so pili samo vodo. Med poskušnjo je morskih prašičkov, ki so le vodo pili, poginilo 50% in tistih, ki so pili vino, le 12%. Prijatelji vina, za katere še ni poskrbela nobena znanstvena akademija, bi se imeli obrniti na gospoda Rovsa, da naj obrne svojo pazljivost ne le na morske prašičke, ampak tudi na ljudi.

Čudna sestava števil. Nek angleški matematik priobčuje sledeča računa:

$$\begin{aligned} 1 \times 9 + 2 &= 11 \\ 12 \times 9 + 3 &= 111 \\ 123 \times 9 + 4 &= 1111 \\ 1234 \times 9 + 5 &= 11111 \\ 12345 \times 9 + 6 &= 111111 \\ 123456 \times 9 + 7 &= 1111111 \\ 1234567 \times 9 + 8 &= 11111111 \\ 12345678 \times 9 + 9 &= 111111111 \\ 123456789 \times 9 + 10 &= 1111111111 \\ \\ 1 \times 8 + 1 &= 9 \\ 12 \times 8 + 2 &= 98 \\ 123 \times 8 + 3 &= 987 \\ 1234 \times 8 + 4 &= 9876 \\ 12345 \times 8 + 5 &= 98765 \\ 123456 \times 8 + 6 &= 987654 \\ 1234567 \times 8 + 7 &= 9876543 \\ 12345678 \times 8 + 8 &= 98765432 \\ 123456789 \times 8 + 9 &= 987654321 \end{aligned}$$

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

nek pijanec naenkrat kričati in ropotati; brčkone je spal in ko se zbudi, nastane ta komedija. Ljudje, ki so bili blizu njega, so bili zaradi tako nepričakovanega poloma vsi zbegani, in so eden za drugim šli iz njegove bližine. K sreči pristopijo nekateri možje ter pijancu pokažejo cerkvene duri, potem postane zopet mirno in krščanski nauk se dalje razklada. To je pa vendar že preveč! Niti hiša božja ni več varna pred ropotom pijancev. Varuj se vendar, milo slovensko ljudstvo, nesrečnega pijančevanja. Kako žalostno je v hišah, kjer so pijanci, koliko je tam nepotrebnega poloma, kreganja in kletve. Koliko lepih posestev so že pogrnali nesrečni pijanci po grlu. To je žalostna resnica, ki se ne dá tajiti.

Št. Štefan ob Zili. (Letni občni zbor.) Hranilnica in posojilnica za Št. Štefan na Zili in okolice je imela dne 2. marca ob 3. uri popoldne pri „Pečku“ v Smolčicah svoj letni občni zbor. Udeležba je bila letos večja, kakor pretekla leta; to nam kaže, da naši ljudje zmiraj bolj spoznavajo, da je namen in cilj posojilnice jako važen in posebno v današnjih razmerah za kmeta neobhodno potreben. Stari korenjak in obče spoštovani gospodar, g. Boštijan Hebein p. d. „Peček“ v Smolčicah nam je blagovoljno prepustil prostorno sobo svoje hiše in jo je tudi okusno pripravil. Zborovanje samo se je vršilo tako-le: Zgoraj imenovani narodnjak kot predsednik naše hranilnice in posojilnice je pozdravil došle zadružnike, otvoril zborovanje in naprosil domačega g. župnika A. Pelnář-a, da poroča o delovanju hranilnice za leto 1901. Ta natanko razlaga na podlagi zraven ležečih izkazov, kako je naš zavod v preteklem letu deloval. Iz tega poročila naj zadostujejo sledeče številke: Dolžniki so vrnili 19.112 kron 38 vin.; udeleženci so vložili 62.123 kron 04 vin.; dolžniki so vplačali obrestij 4.171 kron 48 vin.; zavod je na novo posodil 32.006 kron 54 vin.; hranilnih vlog je izplačal 47.061 kron 51 vin.; davka je plačal 183 kron 27 vin. Prometa je bilo: 195.636 kron 61 vin. in čistega dobička 1.343 kron 33 vin. Stanje posojil je bilo koncem leta 1901. vkupaj: 102.179 kron 30 vin. in stanje vlog: 193.039 kron 29 vin.; naloženega denarja po drugih zavodih je imela hranilnica koncem leta: 95.582 kron 18 vin. Vloge so dosegle števila 601, posojila pa števila: 317. Te-le številke kažejo, da se naš zavod z božjo pomočjo prav lepo razvija, da ljudje tudi pri njem iščejo pomoči in da imajo popolnoma zaupanje, ker vidijo, da je vodstvo istega v pravih rokah. — Čisti dobiček se je razdelil tako-le: 1.056 kron se je pridjalo rezervnemu fondu, ki je tako narastel na 4.100 kron. Kar ostane, se deloma razdeli med delujoče odbornike, deloma za drugo družbeno vporabo. Tretja točka je bila: „Volitev novega odbora“. Zadružniki so prepričani, da je načelstvo v zanesljivih rokah, zategadelj so enoglasno na novo volili stari odbor in prosili, da naj taisti še zana-prej ostane. Stari odborniki so se vsi udali in načelstvo prevzeli, kar je splošno veselje napravilo. Samo na mesto enega računskega pregledovalca, ki se je preselil, je bil izvoljen naš rojak, g. Vinc. Loik, strojevodja c. kr. avstrijskih železnic, ki je po dolgi, zvesti službi na Dunaju prišel v svoj rodni kraj v pokoj. Sleđnja točka je bila: „Razni nasveti“. Vstal je g. Andr. Ferlič p. d. Kopp, posestnik v Žužalčah, ki je v prav lepi slovensčini v svojem in v imenu vseh zadružnikov na mesto raznih nasvetov izrekel odboru iskreno zahvalo za trud in vestno delovanje. Ker nasvetov ni bilo, sklenil je predsednik zborovanje. Zborovanje vršilo se je v izvrstnem redu. Po zborovanju ostali smo še nekaj časa vkup in pogovarjali se o marsikaterih zadevah. H koncu našega poročila kličemo: Bog daj srečo hranilnici in posojilnici, da more zana-prej tako delovati, kakor do zdaj: za kmeta, za slovenski narod na Zili, ki gre čvrsto na dan, ki je zvest svoji sveti katoliški veri in avstrijskemu cesarju!

Dunaj. (Društvo „Zvezda“) imelo je svoj II. občni zbor, pri katerem je na predlog g. podpredsednika D. Dolenca imenovalo častnima udoma dva gospoda, ki sta si pridobila izvanrednih zaslug za sprosed društva. To sta gg. Jak. Pukl, predsednik in g. Vinko Krušič, pevovodja društva. Ta predlog je bil enoglasno in navdušeno sprejet. V odbor so bili izvoljeni gg.: Jak. Pukl, predsednikom; Drag. Dolenc, podpredsednikom; Rud. Malič, tajnikom; Jak. Šemé, blagajnikom; Al. Repič, Fr. Šusteršič, Iv. Vončina za odbornike; Iv. Peterman, Gabr. Mežnar, Fr. Merlak za odbor. namestnike; Jos. Božič, Jos. Smerdu, Karol Tomšič za preglednike. Društvo je pretečeno leto priredilo: Anton Slomšekovo slavnost, 9 zabavnih večerov in 3 izlete. Odbor je enemu članu dovolil posojilo ter v petih slučajih dovolil podpore; v dveh slučajih je rešil dve Slovenki iz nujne bede. Za družbo sv. Cirila in Metoda so članice gđ. Jelica Krušič, Marica Pukl, Anica Šusteršič in Ana Krušič nabrale 200 kron. Društvo je lepo napredovalo. Dal Bog čvrstega razvitka tudi za bodoče!

Raznoterosti.

All je vino zdrava pijača? Na to vprašanje odgovarja L. Rovs v zvezku, ki ga je izdala francoska znanstvena akademija. L. Rovs je delal poskušnje na morskih prašičkih ter je dognal, da

Novičar.

Na Koroškem.

Duhovske zadeve. Kn. šk. vizitacije bodo to leto: meseca aprila: dné 8. Šmartin ob Celovcu, 10. pri sv. Lovrencu v Celovcu, 15. Vetrinje, 16. Podkrnosom, 19. Pontabelj, 20. Ukve, 21. Vrata, 22. Brnca, 23. Perava, 24. Nemški Plajberg, 26. Projern, 27. Pulst, 29. Št. Jur ob jezeru. Meseca maja: dné 10. Št. Peter v labodski dolini, 11. Volšberg, 12. Št. Urh, 15. Ovbre. Meseca junija: 7. Dole, 8. Muta, 9. Grafendorf, 10. Cerčno, 11. Št. Štefan ob Zili, 12. Čače, 17. Glodnica. — Župnik v Starem Dvoru je postal č. g. Jos. Kubiza, župnik v Selčah. — Prestavljena sta gg. kaplana Jur. Gradl iz Špitala v Zagorico in A. Fliri iz Zagorice v Špital. — Župnijo Timenica bode oskrboval č. g. J. Vedenik, župnik v Otmanjah. — Razpisana je župnija Timenica do dne 18. aprila.

Novomašniki. Letos bodo v tukajšnjem semenišču posvečeni v mašnike: Iz IV. leta gg.: Brugger Gust. iz Gospo-Svete; Fiebiger Fel. iz Planove pri Egru na Češkem; Hojnik Ivan iz Gabrij pri Rudi; Lavrinec Ferdo iz Hrastnika pri Dolu na Štajerskem; Schober Herm. iz Dol pri Zagorici; Zernatto Guido iz Trebnja pri Beljaku. — Iz III. leta gg.: Cukala France iz Gomilkega na Štajerskem; Hopfgartner Henrik iz Radlah na Koroškem; Laure Franc iz Šent-Andraža v labudski dolini; Trutschnig Kilian iz Olze, župnija Molzbichl; Teul Ant. iz Št. Andraža pri Jezerskem. Med imenovanimi so štirje Slovenci.

Nove slovenske razglednice. Knjigotržec g. A. Raunecker v Celovcu, na novem trgu (Rainerhof), nam naznanja, da je ravnokar prejel večjo zbirko novih slovensko-narodnih razglednic, potem razne razglednice za velikonočna voščila, razglednice s cvetkami itd., vse s slovenskim besedilom in slovenskimi napisi, ter se priporoča našim rojakom za obila naročila. Slovenci, poslužujte se ob vsaki priliki izključljivo le samo slovenskih razglednic!

Slovenski kmetijski pouk. Uradni list naše c. kr. kmetijske družbe naznanja v svoji zadnji številki 5. od dné 1. t. m.: „Po ravnokar došlem poročilu se bode slovenski potovalni učitelj g. Vinko Šumi v svojih velikonočnih počitnicah od srede marca do srede aprila mudil na Koroškem in imel gospodarska predavanja v slovenskem jeziku. Predstojništva kmetijskih podružnic, ki želijo takih predavanj, se povabijo, da napravijo v tem času shode in taiste naznanijo pri podpisnem družbenem predstojništvu. *Predstojništvo družbe.*

— Ta je res lepa! V računu kmetijske družbe za l. 1901. beremo med „dohodki“, da je sprejela od države za slovenskega potovalnega učitelja 2000 kron. V istem računu vidimo med „stroški“, da je dala za slovenskega potovalnega učitelja „Pauschalbeitrag“ 1660 kron. Nočemo tu vpraševati, kam je izginilo ostalih 340 kron, ki jih je država dovolila za slovenski potovalni poduk, ki se pa za ta poduk porabile niso; pribijemo samo, da kmetijska družba zadnji čas, menda že jedno leto, sploh slovenskega poduka priredila ni! — Slovenski potovalni učitelj biva, kakor je razvidno iz gorenjega razglasa kmetijske družbe, Bog ve kje, za slovenska predavanja se nihče ne zmeni, in samo v svojih počitnicah pride slovenski potovalni učitelj, da se tako mimogrede in morda „zaradi lepšega“ tu in tam oglasi!! — To je pač naravnost škandal, o katerem treba spregovoriti na merodajnem mestu!

Tiskovna pravda. Dne 6. sušca se je vršila, kakor zadnjič omenjeno, pred celovškimi porotniki večja tiskovna pravda. Tožil je R. Berčinger, urednik lista „Bauernzeitung“, urednika lista „Landbote“, Al. Schaderja, ker je bil „Landbote“ pisal, da se „Bauernzeitung“ laže itd. Obtožbo je zastopal dr. Messiner, ki je v svojem govoru uprav strupeno napadal zlasti mlajšo duhovščino. Istotako predrzno je govoril Berčinger. Iz obeh govorov je prav oholo zvenelo samo to: nemški nacionalci imajo na Koroškem vso moč v rokah, zoper nje ne sme nihče nastopiti, njih delovanja ne grajati. Gorje mu, kdor to stori — pred sodnike ž njim! — Obtoženi urednik Schader se je obširno zagovarjal in kazal, kako predrzno napada „Bauernzeitung“ vse, kar le nosi ime „katoliško“. Zagovarjal ga je dr. Pupovac. Porotniki so ga seve spoznali krivim in sodišče ga je obsodilo na 400 kron globe. — Berčinger je torej, kakor pri naših razmerah pač ni bilo drugače pričakovati, „zmagal“. Ali te „zmage“ more biti tudi vesel, ali je sedaj oprana ostduna pisava „Bauernzeitung“-e, je drugo vprašanje! — Nehoté se mora izid te pravde primerjati s pravdo g. župnika V. Kraut-a zoper urednika Prettenhoferja — kaka sodba tu in tam! — Obsojeni je priglasil ničnostno pritožbo.

Izpred celovških porotnikov. Radi detomora je bila dné 3. sušca obsojena 32letna kuharica Jos. Hribnik na sedem let težke ječe. Me-

seca decembra l. l. je umorila svojega otroka med vožnjo iz Poreč do Celovca. — Ključarski pomočnik A. Skrobotovič iz Ogerskega, ki je bil obtožen radi ponarejanja denarja, je bil enoglasno oproščen. V preiskovalnem zaporu je sedel 3½ mesece. — Radi požiganja sta obsojena zakonska Miha Stromberger iz Šmartina na Silberbergu na 2 leti, in njegova žena Marija na 6 let težke ječe. — Radi nenravnosti je bil obsojen drvar R. Geisler iz Male Ostrovice na 5 let težke ječe. — 45letni Peter Mihor, knjigovodja itd. pri Jan. Spitzerju v Beljaku, je ponaredil menjic za 22.000 kron. Trpeli sta izgubo največ menjalnici Gorton v Celovcu in Hyrenbah v Beljaku. Mihor je znosil veliko denarja v loterijo. Za svoj zločin je dobil 5 let težke ječe in povrniti mora škodo. — Radi tatvine je bil obsojen 20letni bivši učenec na učiteljski pripravnici v Celovcu, Miha Stotz, sin znanega nadučitelja v Tinjah, na tri in pol leta težke ječe s postom vsak mesec. Vkradel je, kakor smo svoj čas poročali, iz tinjske proštnije 2400 kron. Storil je to polagoma in s ponarejenimi ključi je odpiral ponoči vrata. Zločinec ni tajil; obnašal se je pred sodnijo precej predrzno. — Dninar A. Lukanc iz Lepena pri Obirskem je bil radi poboja obsojen na štiri leta težke ječe. Obravnava se je vršila s pomočjo slovenskega tolmača, a ne vprašajte — kako!

Koroški „Vsenemci“ se osnujejo zdaj kot posebna stranka. V nedeljo dné 9. t. m. so imeli v Celovcu ustanovni shod novega vsenemskega društva.

Droblj. S prvim t. m. je prešla gora sv. Uršule, od Slovenjigrada oddaljena pet ur, v last grofa Thurna, ki jo je kupil za 300.000 kron od sedanjega lastnika Pandolfi-ja. Ta gora je 1700 m visoka in priljubljen kraj za letovišnike. — Med otroci delavcev v Področici se je zelo pojavila škrlatica. — Vrtnarska razstava bode v Beljaku od 13. do 17. avg. t. l. — Na šoli v Prevaljah je razpisano mesto učitelja do koncem marca. — Pri c. kr. sodišču v Dobrlivasi je razpisano mesto sodnika do dné 19. marca. — Pred nekolikim časom je iz Celovca pobegnil vojak Klofutar 17. pešpolka. Vjeli so ga v Kamniku na Kranjskem. — Vlak povozil je dné 3. t. m. med Podkloštrom in Vrti delavca J. Klampfererja, ko se je hotel podati na svoje mesto. — Sirotišnico za dečke snuje celovška mestna občina.

Po slovenskih deželah.

Shod slovenskih časnikarjev se bo vršil po dogovoru z osrednim odborom v Pragi in z g. dr. Mazzuro v Zagrebu, o letošnjih binkoštnih praznikih v Ljubljani. Shod bo združen z izletom na Gorenjsko, v Postojno in morda v Trst. Pripravljani odbor razpošlje v kratkem vabila slovenskim avstrijskim časopisom in časnikarjem.

Nečloveški mutec. Kmeti fant, mutec Janez Pipuš iz Gornjega Boča pri Mariboru, je prišel dné 3. t. m. pijan domov. Ko mu je mati pijanost očitala, je sin mater s sekiro ubil, jo slekel in zakopal v gnoj. Nek hlapec, ki je bil v bližini, je hotel to preprečiti, a morilec je tudi njega ubil in skrnil njegovo truplo v hlevu. Tudi neko dekle, ki je vse to videla, je Pipuš težko ranil. Posrečilo se ji je zbežati in poklicati orožnike, ki so morilca zaprli.

Križem sveta.

Državni zbor redno nadaljuje podrobno pravo o proračunu. Rešuje se sedaj ministerstvo notranjih zadev. Ministerski predsednik je imel ob tej priliki pomenljiv govor o dolžnostih uradnikov, o katerem omenimo več v uvodnem članku. Do burnih razprav je prišlo pri posvetovanju o tržaških dogodkih, oziroma o izjemnem stanju. Socijalni demokratje so ojstro prijemali vlado, češ, da je ona kriva žalostnih dogodkov, in so zahtevali, da se naj odstrani tržaški ces. namestnik, grof Goëss. Končno je zbornica z veliko večino potrdila vladne naredbe o izjemnem stanju itd.

Vojska v južni Afriki. Neki berolinski list ve poročati iz zanesljivega vira, da so posamezni burski oddelki razprostrti po vsej kapski koloniji, Oranju in Transvalu ter so povsodi kos angleškim četam. V decembru in januarju je bilo skupno 600 večjih in manjših bojev. Anglija s svojimi sedanjimi vojaškimi sredstvi nikakor ne bode premagala Burov. Le dva načina sta, ki bi mogla zlomiti bursko premoč; prvo bi bilo, ko bi Angleži i nadalje dobivali konje iz vseh mogočih delov sveta, in pa izključevanje zdravnikov od burskih taborišč. Če bodo velesile še dalje mirno gledale, da se bodo kratile Burov najsvetejše pravice mednarodnega prava, potem bi pač ne bilo čudno, ko bi konečno oslabela burska moč. Ko bi se v tem oziru ne odpomoglo Burov, pride vprašanje o konjih še le v drugi vrsti v poštev. V nemškem državnem zboru se je govorilo tudi o posredovanju evropskih velesil. Posamni govorniki so naglašali, da je sramota za Nemčijo, da ne more dobiti nobene velesile, s katero bi nastopila nasproti Angliji ter

jo prisilila, da prične mirovna pogajanja. — Po najnovejših poročilih je burski vojskovodja Delarey pošteno porazil Angleže in ujel njih generala lord Methuena. 41 angleških vojakov je padlo, 77 jih je ranjenih in blizu 1000 ujetih. Obdržali so 200 boljnih Angležev, druge so izpustili.

Nemška oholost. Prusi izganjajo z veliko brezobzirnostjo slovanske delavce, rudokope, premogarje itd. iz svoje dežele. Zdaj nameravajo Prusi ustanoviti posebno agitacijsko društvo po vsej Nemčiji, ki bo pospeševalo izgnanje Slovanov iz Nemčije. Tudi Slovence bi to hudo zadelo. To bi sicer imela preprečiti dunajska vlada, pa ne stori ničesar. Ostrjši odgovor bi mogli dati predrznim Nemcem bogati Rusi in Poljaki, ki polnijo po toplicah nemške žepa s slovanskim denarjem.

Dolgoviti držav. Strahovito naglo naraščajo dolgovi držav. Francoska je imela l. 1870. dolga 13 milijard frankov, danes ga ima 25 milijard in nič ji ne zaleže, da sega po cerkvenem premoženju. Slavno nemško cesarstvo je imelo pred 30. leti 330 milijonov dolga, danes ga ima 2468 milijonov, vrh tega imajo dolga še posamezne nemške države 10.752 milijonov mark. Od francoskih milijard je ostalo Nemčiji še 510 milijonov v zalogi. Anglija ima dolga 12.850 milijonov in kolonije 10.496 milijonov mark. Vštete tu niso milijarde, katere je požrla burska vojna; padle so pa angleške rente v zadnjih dveh letih za 17 odstotkov. Tudi v naši državi in drugod dolgovi rastejo kot gobe po dežju. Milijarde so državam posodili židje, denarni vladarji sveta.

Obrezujejo zlat denar. Iz Lvova se piše: Jedva se je pokazal zlat denar med občinstvom, že se tudi pokazujejo obrezani kosi. Nekateri so tako mojstersko obrezani, da so iz kosov po 10 kron vzeli zlata za eno krono. „Słowo Polskie“ trdi, da to-le operacijo opravljajo gališki judje.

Naša gospodarska organizacija.

Gospodarska zadruga v Sinčivasi.

Gospodarska zadruga bo napravila svoj letošnji občni zbor še le po veliki noči. Do tedaj bodo pota malo boljše in se bo tudi lažje dobil primeren prostor.

Uspeh v računskem letu 1901. je precej boljši, kakor popred, akoravno se je račun sklenil še s pomanjkljajem. Zadržno podjetje je veliko težavnejše, kakor poslovati v posojilnici, ker se blaga ne moreš vsikdar iznebiti, ker blago v vrednosti menjava, ker je treba z njim imeti veliko dela, in ker se ne dá vsaki čas tako natančno pregledati, kakor denar, ležeč v blagajni. Za razprodavanje žita bi bili potrebovali izkušenega trgovca, a nismo ga imeli; in še izkušeni trgovec, ki prične novo tvrdko, ne bo imel takoj potrebnega števila odjemalcev, da bi mogel vsak čas oddati brez škode, kar ima na prodaj. Zato se ni čuditi, če društvo še nima takrat uspehov, kakoršnih si seve želimo in si prizadevamo doseči jih. Prijatelji in dobrotniki zadruge nas ne bodo zapustili, dokler ne pridemo do popolnoma trdnih tal. Ko bi se bilo vse vršilo po načrtu, ki smo si ga v pričetku napravili, bil bi uspeh že zdaj popolnoma dovoljen; zdaj moramo pa še le celiti rane, ki nam jih je prizadela nevednost in neizkušenost prvega leta.

Za žito se je izkupilo l. 1901.: 90.699 kron, zaloge je bilo dné 31. decembra 1901.: 37.646 kron vrednosti, režija je znašala 2721 kron, razni stroški 660 kron. Kedar se bo vse strinjalo, nikakor ne bo nemogoče, da bi društvo ne služilo si letnih 4000 kron pri ogromnem prometu, ki ga vendar-le imamo.

Razen režije treba je služiti 2322 kron obresti za kapital, ki je v prometu, ki je pa še nismo zaslužili. Teh obrestij smo si zaslužili že 612 kron, drugo pa se mora vzeti še od drugod. Trajalo bo še nekaj let, predno pridemo popolnoma na suho, a ne gre drugače. Zadržnike prosimo, naj ne stavijo do društva pretiranih tirjatev, kajti vodstvo mora delati z najstrožjo varčnostjo, in ne more deliti dobrot, predno nima svojega zaslužka. Veliki promet ne daje vselej velikega dobička, pač pa na vsak način veliko dela in stroškov.

Gospodarske stvari.

Vzorno gnojišče. Po mnogih krajih mora imeti dobro in pravilno gnojišče sledeče lastnosti: Leži naj kar se dá na pripravnem kraju, blizu hleva; paziti je tudi, da je nakladanje in odvažanje lahko in pripravno; če le mogoče, bodi gnojišče v senci, drugače naj se senca preskrbi s košatim drevjem. Kolika naj bo velikost gnojišča? Po gospodarskih razmerah naj pride na vsako odraslo govedo tri do štiri metre v kvadrat, če računimo pri živini po 500 kg na glavo. Globina pod zemeljskim površjem naj znaša 1/2 do 3/4 m, kakor smo vzeli ploskev na širjavo nekoliko večjo ali manjšo; tudi naj ima gnojišče na okrog čisto nizek zid. Oblika naj bo čveterokot z zaokroženimi ogli.

Tla na noben način ne smejo prepuščati vode in se napravijo iz 10 do 20 cm. debele ilovice ali nepropustne gline, na katero se napravi še tlak iz opeke z majhnimi špranjami; beton je seveda še gotovejši. Padec tlaka gnojniščnega proti gnojnični jami naj bo čisto majhen, največ 1½ cm na vsaki meter. Podnebna voda iz okolice se ne sme stekati na gnojnišče. Zato naj bo (kjer ni nič zidu) okrog in okrog gnojnišča speljan mal jarek, ki vodi proč od gnojnišča. Vsako gnojnišče mora imeti gnojnično jamo, ki naj bo kolikor moč na pripravnem mestu. Prostora naj ima ta jama kakih 6 kubičnih metrov na 10 glav živine po 500 kg žive teže. Pôd gnojnične jame ne sme ležati čez 1½ m pod gnojniščnim tlakom; stene in tla imajo biti vsekako neprodinra za močo. Da mora biti gnojnična jama na zunaj dobro zaprta z debelimi deskami, zato ni treba nobenega dokaza. Saj so se pri odprtih jamah pripetile že velike nesreče pri ljudeh in živini. V gnojnični jami naj bo gnojnična sesalka, priprosta sicer, pa dobre sestave, ki je kos svoji nalogi.

Tržne cene.

V Celovcu, dné 6. marca 1902.

Ime blaga	na birne		na hektolitre		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenca	11	51	14	38	— bik
rž	9	52	11	99	— pitana vola
ječmen	9	03	11	29	82 vprežnih volov
oves	5	64	7	05	17 juncev
turšica	7	13	8	91	81 krav
pšeno	14	—	17	50	— telic
fižol	—	—	—	—	25 pitanih svinj
krompir	2	40	3	90	— prascev
leča	—	—	—	—	
ajda	7	—	8	75	

Pitani voli so po — K do — K, vprežni voli po 194 K do 270 K, krave po 160 K do 180 K.

Sladko seno je meterski cent po 6 K 30 v do 6 K 80 v, kisló seno po 5 K 30 v do 6 K 20 v, slama po 3 K 90 v do 5 K — v.

Promet je bil srednje dober.

Velikovec, dné 5. marca. Prignali so: 445 volov, 188 krav, 23 telic, 3 teleta. Cena za pitano živino 60 do 64 kron, za vprežno živino 54 do 58 kron za meterski cent žive vage. 116 ovac, 21 zaklanih svinj, 4 koze. Promet je bil dober.

Beljak, dné 5. marca. Prignali so: 103 konje (60 do 600 kron), 26 pitanih volov (64—68 kron za met. cent žive vage), 186 vprežnih volov (52—54 kron za met. cent žive vage), 89 juncev, 93 krav, 66 telic, 4 bike. Kupčija je bila zelo živahna. — Prihodnji sejem je dné 2. aprila.

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica za Spodnji Dravograd ima svoj letni občni zbor dné 20. marca 1902, ob 1. uri popoldne, pri Rabiču v Spodnjem Dravogradu. Na dnevnem redu je: 1. Poročilo o delovanju posojilnice l. 1901. 2. Sklep o čistem dobičku. 3. Volitev novega odbora. 4. Razni nasveti. K temu zborovanju so povabljeni vsi člani posojilnice. Ako bi se ne sešlo o določenem času potrebno število članov, se vrši zborovanje ob 2. uri pri vsakem številu navzočih udov. Odbor.

V pojasnilo!

Orglarski Rieger—Proč od Rima?

„Vaterland“ od dné 4. marca objavlja v uredniškem delu sledečo izjavo, naslovljeno na uredništvo omenjenega lista:

Častitemu uredništvu „Vaterland“-a.

Z ozirom na izjavo v „Glasovih iz občinstva“ od dné 4. julija l. l., dovoljujem si slavno uredništvo prositi, naj se ista resnici na ljubo tako-le popravi:

Po pomoti uslužbenca c. in kr. tovarne za orgle bratov Rieger prinesla je „Evangelische Kirchenzeitung“, ki je polna sovraštva do katoliške cerkve in ki z vsemi sredstvi podpira gibanje „Proč od Rima“, četverkrat naznanilo v priporočilo omenjene tvrdke, povsem v dosednji obliki.

To naznanilo je vzbudilo neljubo pozornost, ker se je zdelo, da spravlja brate Rieger v dotiko z gibanjem „Proč od Rima“.

Na to stvar opozorjena, je tvrdka naznanilo takoj odpovedala.

Z ozirom na gotove dogodke izjavljam:

Jaz imam dokaze v rokah, da so bratje Rieger omenjenemu gibanju popolnoma nasprotni, da ga niso nikoli podpirali, marveč so se temu gibanju, kjerkoli so le mogli, odločno zoperstavljali.

V javnem življenju so bili bratje Rieger vedno na onem stališču, ki jim je po njihovi veri dolžnost.

Oče Alban Schachleiter, O. S. B. pregledovalec orgel c. kr. dež. vlade.

Praga, opatija Emaus, dné 1. sušca 1902.

Izjava!

V svoji seji dné 9. sušca t. l. je krajni šolski svet sklenil jednoglasno odločno zavrniti nesramne napade lista „Freie Stimmen“ na tukajšnje učiteljico gospodičino Gabrijelo Tavčar; po priznanju nadučitelja g. P. Zenkl-a ona točno spolnuje svojo učiteljsko službo. Da se gospodičina učiteljica ne sramuje v občevanju z ljudstvom posluževati se svojega materinega jezika, to je le znamenje pravega trdnega značaja, radi katerega jo vsak pošten nepristranski občan spoštuje.

To naj bode gospodičini učiteljici v zadoščenje za grdo pisarenje sicer pri učitelstvu priljubljenega lista „Freie Stimmen“.

Krajni šolski svet v Globasnici dné 9. sušca 1902.

Fran Čebul, načelnik.

Loterijske številke od 8. marca 1902.

Linc 24 46 90 26 7
Trst 27 84 51 43 24

NAZANILA.

Vpokojeni duhovnik

dobi mesto. Letna plača 3 do 400 gld. (6 do 800 kron). Oglasiti se je pod naslovom: „Vpokojeni duhovnik“ pri uredništvu „Mira“ v Celovcu.

Oklic.

A. 113/1
8

Dné 1. aprila 1902, dopoldne od 11. do 12. ure, se bode pri sodnji v Železni Kapli vršila prostovoljna dražbenja prodaja posestva po domače Benetek v Lobniku, vl. št. 22., kat. obč. Lobnik, ki spada k zapuščini po rajnem Mihelju Osojnik. Posestvo obsega blizu 82 oralov (johov) zemljišča, leži 2 uri od Železne Kaple na meji Koprivne in se bode le za 6000 kron in čez oddalo.

Dražbeni pogoji morejo se vpogledati pri sodnji vsak dan v uradnih urah.

C. kr. okrajna sodnja v Železni Kapli, dné 3. sušca 1902.

Službo organista in cerkovnika

v Šmartinu ob Celovcu se takoj oddá.

Dohodki: Prosto stanovanje z malim zelenjakom, letna plača 188 kron, postranski zaslužek okoli 90 do 100 kron; lahko si zasluži tudi na pokopališču okoli 120 kron. Prosilci naj prošnje s spričevali pošljejo župniškemu uradu v Št. Rupertu pri Celovcu. Pošta Celovec.

Najzanesljivejši nakup

šivalnih strojev in bicikljev, samo najboljših izdelkov.

Šivalni stroji vseh vrst za obrt in domačo rabo, za šivanje, popraviljanje, krpanje in umetno pletenje z vsemi najnovejšimi pripomočki.

Navadni Singerjevi šivalni stroji od 36 gld. višje s 5- do 8-letnim jamstvom.

Vse poprave najtočneje in ceno.

Pred krošnjariji se svari!

France Grundner,

zaloga šivalnih strojev in bicikljev z mehanično delavnico.

Celovec, Dunajske ulice (Wienergasse) št. 10.

Zalagatelj zveze avstrijskih c. kr. državnih uradnikov.

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

Tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ilustrovani ceniki so franko na razpolago.

Prodaja na debelo!

Prodaja na drobno!